

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglasi: enostopna mm vrsta
nakrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
nova ulica 1A. Telefon 369
Pavšalni franko. Uprava:
r. 3. Telefon 44
Ljubljana. opisi se ne vračajo.
anjem je priložiti znamke
za odgovor.

Manifestacija „Jugoslovanske zajednice“

**Napredna Ljubljana v taboru Jugoslovanske zajednice.
— 5.000 ljubljanskih meščanov manifestira za zajednico.
Dr. Ivan Tavčar pozdravlja manifestacijo zajednice.
Zmaga „Jugoslovanske zajednice“ gotova.**

Včeraj se je vršil v veliki dvorani Unionskega manifestacijski shod „Jugoslovanske zajednice“, ki je bil edini te vrste v Ljubljani. Ljudje so morali trumoma odhajati, ker je bila obširna dvorana prenapolnjena. — To pove dovolj.

Shod je otvoril dr. Hacin, ki je predlagal za predsednika g. Rudolfa Juvana, ki je pozdravil vse navzoče somišljenike ter povdaril, da kaže že polna dvorana, kdo bo zmagal pri ljubljanskih občinskih volitvah. Na kratko je razložil dalekosežni pomen „Jugoslovanske zajednice“ ter na to podal besedo dr. Vlad. Ravnharja.

Govor dr. Vlad. Ravnharja.
Nobena oseba, pa da bi bila še tako pomembna, ne bi mogla izbiti iz tal teh tisočev, ki prisostvujejo današnjemu shodu in nobena oseba, pa da bi bila vzor vseh idealov, ne bi mogla v tem kratkem času nabiti te obširne dvorane. To je mogla storiti samo ideja, ideja ki vsebuje v sebi ideale večine ljubljanskega prebivalstva. Pri sedanjih občinskih volitvah ljubljanskih gre za več kot samo za občinske volitve. Gre za ozdravljenje javnega življenja v Ljubljani, gre za ozdravljenje političnega življenja v državi sploh. Zdrava ideja, ki je vodilna smer „Jugoslovanske zajednice“, se bo razširila od Triglava preko zelene Hrvatske do Kosovega polja. Mi moramo očistiti našo politično življenje vseh izkoriščevalcev, vseh onih ljudi, katerim je politika le sredstvo za doseg osebni in strankarskih koristi. (Burno odobravanje.)

Ravno tako pa izročamo ljudski sodbi sušmarstvo v gospodarstvu, ki ga je povzročil sedanjí režim. Njegovo gospodarstvo nam ni škodilo samo v materijelnem oziru, temveč povzročilo nam je dosti večjo škodo t. i. izgubili smo pred svetom ne le gospodarski, temveč tudi moralni ugled. Slaba naša administracija je privedla naše ljudstvo skoro do obupa nad državo.

Naš program je program zlate sredine. Mi vstvarjamo most do konsolidacije našega notranjega političnega življenja — zlat most do sporazuma v nacionalnem in gospodarskem vprašanju. To je program „Jugoslovanske zajednice“.

V „Jugoslovanski zajednici“ so se združile stranke, ki imajo sicer deloma različno naziranje o življenjskih problemih, toda v eni točki se vsi strinjajo. Vsi mi hočemo eno državo, eno nacijo, nerazdruženo in nedeljivo državo, nacijo, ki temelji na enakopravnosti, svobodi in bratstvu vseh udeležencev članov. (Viharno odobravanje.)

Nam nasproti stoje pri sedanjih volitvah nasprotniki, ki pravzaprav niso nasprotniki. Eni, klerikalci, so si nadeli blagovene ime „Zveza delavnega ljudstva“, drugi se po nemarnem imenujejo „Jugoslovanska demokratska stranka“. Prijetni moramo, da smatramo za resne nasprotnike samo klerikalce, ker se spopadajo pod krinko socializma pridobiti vodilne — ne mase — komunistov in Peričeve grupe. Toda to vse jim ne bo pomagalo. Ljubljana vidi, zakaj gre in Ljubljana bo volila po svoje. Drugi manj nevarni nasprotniki so del bivše Jugoslovanske demokratske stranke, ki so znani v Ljubljani pod imenom „mladinci“. Že njihova kandidatna lista za občinski svet ljubljanski jasno kaže, kaj in kdo so. Postavili so na listo vsa močta imena, toda med njimi ni najti niti enega njihovega res odkritosrčnega pristasa. Že to kaže dovolj. Imena na njihovi kandidatni listi so le krinka. Pod to krinko pa se reži spačeni obraz mladincov (burni klici: Dol z mladinci, dol z mladinci!) oni niso imeli poguma, da bi stopili na volišče z lastnimi ljudmi, temveč sposodili so si jih od drugod. To je jasen znak, da v Ljubljani oni sploh ne smejo nastopiti! Je to javno sprječevalo za njihovo priljubljenost v Ljubljani in za spoštovanje, ki ga v Ljubljani uživajo. S tem so tudi jasno pokazali, da smo edino le mi ti, ki

smejo potrkati na vrata narodnega naprednega meščanstva, da smo edino mi, ki zastopamo resnične interese Ljubljane.

Očitajo nam uskoštvo! Mi pa pravimo, da ne gre samo za program, ampak da gre za to, kako se program izvršuje. In ravno mi smo za to, da se izvršuje program neokrnjen in ne napačno tolmačen. Kdo je resnično demokrat, to boste, cenjeni somišljeniki, najbolje spoznali po pisanju nam nasprotnih demokratskih časopisov (po „Napredni Ljubljani“, po „Napredni Ljubljani!“). Priporočam Vam njihovo časopisje. Če je boste čitali, boste gotovo postali naši najiskrenejši somišljeniki.

Pravijo, da sem uskok. Jaz pa sem zadovoljen, da sem se rešil njihove čedne družbe. In mirno priznam, ker sem zapustil ljudi, ki tirajo našo državo v pogubo, sem naravnost ponosen na svoje uskoštvo! (Viharno dolgotrajno odobravanje!) Ne eden in ne jaz sam, temveč tisoči, z voditelji vred, so zapustili demokratsko stranko in to ni nobeno uskoštvo več. Mi smo zapustili te ljudi, ki so zlorabljali pošteno tradicijo stranke in koruptno nasilne namene svojega osebno strankarskega koristolovstva. Vsed tega mirno trdim, da je edina legalna naslednica demokratske stranke skupina, ki jo predstavljamo mi; kako pa hočete nazvati ostanke stranke, ki smo jo ustanovili mi sami, zato nam ni mar. Prepričani pa smo, da bomo zastavili, ki so jo oni uzurpirali, očistili od nečednih imen dne 3. decembra.

Naš boj se vrši v znaku protesta proti sedanemu režimu. To pomenja boj proti nasilstvu, protest proti temu, da bi se pri nas ugnezdil avstro-madžarski sistem. Smo proti partizanstvu, katerega sestra je korupcija, ki grozi zastrupiti vse naše javno življenje. — Smo pa tudi proti politični cirkuški dresuri, kjer dompteur z eno roko moli sladkorček, v drugi pa drži bič. Vse je minljivo. In jasno je, da so tudi ministri od danes do jutri. Zato je bedasto, groziti z ministrsko močjo. Ta groznica je le znak, da so gospodje zgubili vsak stik z ljudsko dušo. Mi pa smo za svobodno enakopravnost, resnično demokracijo in nedeljivo Slovenijo. (Odobravanje, ki stresa dvorano!)

Mladinci so se izneverili demokratskim idealom in njihov prvi korak je bil ples okoli zlatega teleta. (Tako je! Tako je!)

Naj se vsi naši nasprotniki zavedajo, da je sedanjí nastop „Jugoslovanske zajednice“ prvi korak in ne zadnji. Naša pot pa gre navzgor. Ljubljanske občinske volitve so prva etapa k dosegu naših ciljev. Bodite prepričani cenjeni somišljeniki, da bo naše delovanje našlo tudi pravilno razumevanje v Beogradu.

Gospodje mladinci pravijo, da Hrvati ni in da ni hrvatskega vprašanja. Toda, mi jim glasno in jasno kličemo: Brez Hrvatov ni jugoslovanstva. (Dolgotrajno burno pritrdjevanje.) In če danes obstoja hrvatsko vprašanje, so ga zakrivilo predvsem metode sedanjega režima, ki misli, da se da s klavirno ubijati v glavo ideje. Mirno trdim, da so ravno te režimske metode nasilja kompromitirale idejo jugoslovanskega edinstva tako zelo, da bo treba mnogo mnogo dela, da popravimo, kar so režimci zakrutili.

Somišljeniki! Mirno rečem, da je usoda Ljubljane v vaših rokah in če bi bil maliciozen, bi dejal, da boste spali, kakor si boste postlali. Če hočete, da bodo na ljubljanskem magistratu zavladali destruktivni elementi, potem volite 3. decembra klerikalno komunistično zvezo delavnega ljudstva. Če hočete, da vas bo še naprej gnjavil režim, katerega zagovarjajo naši mladinci, potem jih volite. (Ogorčen protest: Dol z mladinci, dol z mladinci!) Kdor pa hoče red in pametno gospodarsko in socialno vodstvo na mestnem magistratu ljubljanskem, ta bo volil „Jugoslovansko zajednico“ (Viharno odobravanje.)

Dr. Ivan Tavčar za „Jugoslovansko zajednico“.

Ko se je poleglo odobravanje, ki je sledilo dr. Ravnharjevemu govoru, je prečital predsednik shoda g. R. Juvan pismo, katerega je naslovil na predsedstvo shoda g. dr. Ivan Tavčar. Pismo se glasi:

Predsedstvu manifestacijskega shoda „Jugoslovanske zajednice“!

Prikljenen na bolniško posteljo se današnjega zborovanja „Jugoslovanske zajednice“ žal ne morem udeležiti. Sem pa v duhu z Vami. Sporočite zborovalcem moj prijateljski pozdrav.

Popolnoma odobravam Vaš nastop in mu želim popoln uspeh.
Z odličnim spoštovanjem

Dr. Iv. Tavčar.

Odobravanja in navdušenja, ki ju je izzval ta pozdrav dolgoletnega voditelja vse slovenske napredne javnosti „Jugoslovanski zajednici“ ni mogoče popisati. Vsa dvorana je grmela, vsa dvorana je frenetično odobraval besede starega zaslužnega voditelja slovenstva in na vseh obrazih je bilo čitati:

Poštenjak se družil s poštenjakom. Predsednik g. Juvan je povdaril, da po tem pismu upa, da ne bodo mladinci več slepomišljali z imenom častitega dr. Ivana Tavčarja, ki je jasno in točno povedal, v katerem taboru da je, in za kateri tabor se še na bolniški postelji bojuje.

Zatem je govoril g. Ivan Tavčar, katerega jedrnat govor, ki ga prinašamo na drugi strani, je ponovno prekinil buren aplavz in klici „Živijo Narodno-socialistična stranka!“
Nato je povzel besedo g. dr. Triller, ki je popolnoma pravilno očrtal, kdo je dezertir in kdo je zapustil zastavo demokratske stranke. Nekateri so se udali molitvi zlatega teleta in program stranke je služil le v toliko, da so ga izdajali. Izdajali pa so ga ob vsaki priliki.

(Njegov govor prinesemo podrobneje jutri.)

Nato je povzel besedo g. Jelačin, ki je v imenu trgovcev in obrtnikov razmotril gospodarska vprašanja. Povdaril je, da je kot bivši član načelstva JDS uskočil iz te stranke, ker je v tem „uskoštvu“ videl edino pot k boljši bodočnosti ne samo za delavske, temveč tudi za gospodarske kroge. Če danes g. dr. Dinko Puc hujska okoli z nečednimi izrazi, nas spominja on samo na to, da je prišel pred dobrim letom k njemu in ga hujskal na boj proti mladincem, češ, da je dr. Žerjav vse zažural in da so vseh nečednosti in javnem življenju krivi ravno mladinci in da je poštenemu človeku treba zapustiti to nečedno družbo. Če danes dr. Vidmar kot nosilec demokratske liste govori o gospodarskih potrebah Ljubljane, potem se rad spusti v dvoboj s tem zastopnikom onih ljudi, ki so dosegli relacijo 1:4, pa bi še raje dosegli relacijo 1:10. Vsi, konzument in trgovec, trpe pod sedanjim režimom, ki ne dovoli nikakega gospodarskega napredka in ki samo objublja, ne izpolni pa ničesar, kar dokazuje izplačilo 20% bonov, katere se je obljubljalo pri zamenjavi avstro-ogrskih bankovcev.

Očitall so nam vse in izostal je menda samo očiitek, da smo kradli po hotelih srebrne žlice.

Mi zastopniki pridobitnih slojev nismo sovražniki konzumentov, rasprotno, iščemo v tradiciji predvojne poštene trgovine stikov z konzumenti. Le v medsebojni harmoniji lahko dosežemo zboljšanje v celokupnem našem narodno-gospodarskem življenju. Vsed tega smo bili veseli, ko se je dosegla harmonija med temi sloji in ko smo se mogli vezati z narodno-socialistično stranko. (Buren aplavz) Živijo narodna socialistična stranka, živijo narodno-socialistična

stranka!) Oni pa, ki so preko naših treznih načel hoteli spekulirati z narodnim premoženjem, tem je v Ljubljani za vedno odklenalo. Slovenci smo poklicani, za zakvasimo Jugoslavijo od Triglava do Vardarja in ravno mi obrtniki ni trgovci smo vedno dali državi, kar ji gre, zato pa tudi nikdar ne bomo dopustili, da bi se Ljubljana degradirala na stališče provincijalnega mesta. Mi delamo po pošilnih principih predvojne trgovstva, ne pa po principih agromerkrstva. Vsak trgovec, ki se zaveda svoje dolžnosti napram svojemu stanu in napram Ljubljani, bo vedel, kaj ima storiti 3. decembra. Vrgel bo kroglico v 4. skrinjico.

Nato je govoril g. narodni poslanec Ivan Deržič, čigar govor prinesemo jutri. — Njegov govor so zborovalci večkrat pretrgali z navdušenim aplavzom.

Za njim je govoril g. narodni poslanec Brandtner, ki je v kratkem govoru pozval zborovalce v imenu zaslužnih bratov na Koroškem in v Primorju k harmoničnemu delu v „Jugoslovanski zajednici“. Povdarjal je, da se oglasa k besedi le radi tega, ker mladinski demokrati širijo vesti, da so vsi begunci sklenili glasovati za JDS. (Klici: Nikdar, nikoli!) Za stranko, ki je za razkosanje Slovenije, ne bodo in ne morejo begunci nikdar glasovati. Za nje ne more biti merodajen sklep begunca iz Trnovega pri Ljubljani, temveč edino le mnenje in zahteva zaslužnih bratov na Primorskem in Koroškem. Ti pa zahtevajo nerazdeljivo Slovenijo, katero nam hoče ravno vzeti in razkosati JDS.

Da je v tem oziru politika JDS pogrešana, to nam najbolje priča dejstvo,

da je poslanca Brandtnerja nagovarjal sam predsednik JDS dr. Kukovec, naj gredo narodni socialisti na Stajerskem pri volitvah v mariborsko oblast skupno z JDS, ker sicer pridejo Nemci na Stajerskem do prevelikega vpliva. To najbolj kaže, kako pogrešana je misel razkosane Slovenije.

Mladinski demokrati pa se oprijemljejo v volilnem boju vsakega sredstva in to kaže tudi pismo, ki so ga prejeli baje od šefa demokratske stranke g. Davidoviča, katerega so v agitacijske svrhe objavili v „Jutru“. G. Davidovič jim v tem svojem pismu daje očetovski nasvet, naj gredo složno in enotno z napredno „Jugoslovansko zajednico“ proti klerikalcem. Tega res lepega in očetovskega nasveta g. Davidoviča pa mladinci nočejo razumeti in ga celo grdo izrabljajo v oslabljenje enotne napredne fronte v ojačanje klerikalno komunistične zveze.

Izvajanja poslanca Brandtnerja so vsi zborovalci sprejeli z viharno navdušenim odobravanjem in pokazali s tem, da pravilno umevajo današnji politični položaj.

Včerajšnji shod „Jugoslovanske zajednice“, ki je združil v Unionski dvorani do 5000 prepričanih volilcev, je pokazal, da je zmaga „Jugoslovanske zajednice“ gotova.

Ljubljana ne bo uklonila svojega tilnika režimskemu terorju! Ljubljana ne bo predala svojega občinskega gospodarstva klerikalnim boljševikom, Ljubljana ve, kje je njen spas in ljubljanski volilci bodo 3. decembra vsi kot en mož vrgli svojo kroglico v skrinjico „Jugoslovanske zajednice“ ter s tem pokazali, da Ljubljana le in ostane bela prestolica nedeljive Slovenije.

Dr. Žerjav in tovariši silijo v radikalno stranko.

Zagreb, 29. novembra. (Izv.) „Slobodna Tribuna“ doznava iz Beograda, da je skupinaministra za socialno politiko dr. Žerjava stavila radikalnem ponudbo, da slovenski mladinci, doslej najgorenejši pristaši Pribečevičevih demokratov, vstopijo v radikalno stranko. Radikalci pa se, kakor se čuje, branijo sprejeti te mladine v svojo sredo. V tej

stvari se vrše pogajanja s posredovanjem tretje osebe. Dosedaj niso dovedla do nikakega uspeha. Ta korak Žerjavovih mladincov se razlaga z njihovo popolno izolacijo v Sloveniji in z nezaupanjem, ki ga imajo v nadaljnji obstoj demokratske stranke, posebno pa Pribečevičeve skupine v vladi.

Zarota proti naši državi.

Beograd, 29. novembra. (Izv.) Današnje „Vreme“ objavlja faksimile tajne konvencije med italijanskimi in madžarskimi fašisti in hrvatskimi emigranti. Konvencija je sestavljena v italijanskem jeziku in je bila sklenjena in podpisana dne 5. novembra na Dunaju med predsednikom hrvatskih emigrantov dr. Ivanom Frankom, italijanskim poslancom Amadeom Grandijem in poročni-

kom 6. italijanskega pehotnega polka V. C. Vignijem, zastopnikom poveljujočega podpolkovnika Gabriela D'Annunzia. Ta tajna konvencija ima v prvi vrsti namen odcepiti Hrvatsko od Jugoslavije. „Zavezniki“ so se tudi obvezali, da se bodo med seboj gnotno in moralno podpirali, da dosežejo svoj cilj, t. i. razbiti Jugoslavijo. Besedilo te tajne konvencije je tukaj zbudilo pravo senzacijo.

Anglija prekinila diplomatske stike z Grčijo

Atene, 29. novembra. (Izv.) Angleški poslanik je včeraj sporočil grški vladi, da njegova vlada prekinja diplomatske odnose z Grčijo. Poslanik je naznanil, da takoj zapusti Atene.

Atene, 29. novembra. (Izv.) V utemeljevanje razsodbe vojnega sodišča se ugotavlja, da so obsojeni ministri in vo-

jaški funkcionarji vedoma prikrivali narodu nevarnost povratka kralja Konstantina, vsled česar je Grčija končno zgubila moralno podporo svojih zaveznikov in je tako prišlo do katastrofe v Mali Aziji. Obtožencem se je dokazalo, da so osnovali veleizdajniško zaroto.

NEOSNOVANE VESTI O ODSTOPU PLAVŠICA.

Beograd, 29. novembra. (Izv.) Govorice in vesti nekaterih tukajšnjih listov,

Bozna poročila.

Zagreb, 29. novembra. Devize: Dunaj 0.115—0.12, Berlin 0.90—1.10, Budimpešta 2.95—3.25, Bukarešta 47.50 do 49, Italija 329.50—333.50, London 311.50—316.50, New York 68.50—69.50, Pariz 478.50—483.50, Praga 218—221, Sofija 46—0, Švica 1285—1295, Varšava 0.48—0.58, Valute: Ameriški dolarji 67.50—68.50, avstrijske krone 0.1175 do 0.1225, bolgarski levi 45—47, češkoslovaške krone 215—218, angleški funti 306.50—311.50, francoski franki 475.50 do 478.50, madžarske krone 2.95—3.25, nemške marke 1—0, romunski leji 47.50 do 49, švicarski franki 1275—1285, italijanske lire 325.50—329.50, poljske marke 0—0.50.

Beograd, 29. novembra. Devize: Dunaj 0.12, Bukarešta 48, Berlin 0.99, Sofija 52, Varšava 0.55, Budimpešta 3.10, Solun 120, New York 70, London 317, Milan 323, Pariz 481, Praga 220, Zeneva 1300.

Curih, 29. novembra. Berlin 0.0625, New York 538, London 24.36, Pariz 37.20, Milan 25.60, Praga 17, Budimpešta 0.2275, Zagreb 1.80, Bukarešta

3.35, Varšava 0.035, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 29. novembra. Dunaj 11.32, Budimpešta 339, Milan 39.151, Praga 25.037, Pariz 57.605, London 38.104.25, New York 8354.06, Curih 155.111, Beograd 10.473.

Praga, 29. novembra. Dunaj 0.04275, Berlin 0.315, Rim 150.25, avstrijske krone 0.04225, Budimpešta 1.30, Pariz 217.75, London 142, New York 31.40, Curih 586.50, Beograd 40.25.

Dunaj, 29. novembra. Devize. Zagreb 235.75—236.25, Beograd 943—945, Berlin 8.35—8.65, Budimpešta 30.45—30.55, London 324.900—325.500, Milan 3406—3414, New York 71.765—71.925, Pariz 4944—4956, Praga 2247—2253, Sofija 527.50—528.50, Curih 13.335—13.365, Valute. Ameriški dolarji 71.250—71.550, bolgarski levi 506—510, nemške marke 8.50—9.50, angleški funti 324.400—325.400, francoski franki 4885—4915, italijanske lire 3372.50—3387.50, jugoslovanski dinarji 930—934, rumunski leji 452—454, švicarski franki 13.250—13.310, češkoslovaške krone 2230—2240, madžarske krone 29.90—30.10.

V boj za belo Ljubljano!

Govor Ivana Tavčarja na manifestacijskem zborovanju »Jugoslov. zajednice«.

Centenari volilci! Tovariši!

Popolnoma neutemeljen je bil razpust občinskega sveta ljubljanskega. — Obč. volitve se sedaj vrše v okvirju novega volilnega reda, ki je nedemokratičen in s tem protiljudski.

Kakor znano predpisuje novi občinski volilni red, da dobi stranka, ki doseže pri volitvah največ glasov, polovico mandatov, dočim se ostala polovica razdeli po proporciji med vse udeležene stranke. Na ta način je najmočnejša stranka pri razdelitvi mandatov dvakrat udeležena. Proti tej kršitvi ljudskih pravic moramo tem bolj protestirati, ker so vzroki, zakaj se je spremeni na ta način volilni red, znani. Jugoslovanska demokrat. stranka, ki predstavlja le neznatno politično grupo okrog dnevnika »Jutro«, je hotela z nasilno spremembo volilnega reda priti do oblasti na magistratu, računajoč na volilni rezultat zadnjih občinskih volitev. Seveda se je pri tem vračunala s tem, da njeni dosedanj volilci že zdavnaj več ne soglašajo s politikom, ki jo vodi to gospodje.

Proti novemu volilnemu redu pa ne protestiramo samo zato, ker je nedemokratičen, ampak tudi zato, ker je protinaroden. Novi občinski volilni red omogoča nacionalnim nemškim manjšinam na severni meji, da dobe mesta kot Ptuj in Maribor v svoje roke. Zlastno je, da se je slovenska grupa politikov, ki hoče biti zastopnica naših narodnih interesov, spozabila tako da le, da je zavrgla obrambo naše ogrožene severne meje, samo da doseže v Ljubljani dvomilijon volilni uspeh, ki pa bo po znakih zadnjega časa gotovo izostal.

Nov volilni red zahteva, da se stranka, ki noče, da ostane v manjšini in hoče, da odločilno sodeluje v občinskem gospodarstvu, združi z drugimi političnimi skupinami.

Naravno je zato, da je pričela tudi NSS iskati vezi s političnimi skupinami, ki najbolj odgovarjajo ciljem, ki jih hoče stranka v bližnji bodočnosti doseči.

V NSS je organizirano delavno ljudstvo, inteligenčno in ročno. Za presojanje položaja je bilo predvsem merodajno, kaj to delavno ljudstvo zahteva in kaj mora doseči v dobro seli in državi, katero po ogromni večini sestavlja.

Razmere v državi

so take, da se nahaja delavno ljudstvo v najtežji borbi za življenjski obstanek. Sedanja vlada naše sicer bogate države dopušča, da ogromne množice duševnega in materialnega proletarijata žive najbednejše življenje. Namesto blagostanja je deležen jugoslovanski državljani pomanjkanja živih, obleke in obutve. V sestranskih družinah odseva verna slika gospodarskih in socialnih razmer v državi. Neznosni

centralizem

razdvaja državni organizem. Centralizem se je z vsemi svojimi izrastki korupcije, partizanstva in upravne anarhije izkazal za enega glavnih krivcev, da se država ne konsolidira in da država ni dom srečnih in zadovoljnih državljanov. Razumljiva je zato zahteva, da se centralizem umakne

najširši samoupravi velikih pokrajin.

Centralizem je tudi glavni vzrok nesoglasja med Srbi in Hrvati. Centralizem je prepolnil Hrvate iz narodne skupščine in s tem povzročil, da beograjsko narodno predstavništvo ni izraz volje naroda, ampak namišljene večine, ki si je nasilno prisvojila vso politično moč v državi.

Pavel Debevec:

Gorenjski slavček.

K premijeri v opernem gledišču dne 30. novembra 1922.

Danes se vprizori v opernem gledišču po dolgem, dolgem odmoru zopet slovenska opera »Gorenjski slavček«. Že tretjič v popolnoma novi izdaji, v novi obleki, danes tudi kot slavnostna predstava našega narodnega praznika.

Kakor mehak pozdrav iz naše preteklosti, kakor neskončno naivno in ravno radi tega tako vredno občutena slička našega gorenjskega življenja, kjer diha vse samo zdravje, samo svetlobo, samo solnce, kjer kraljuje pravilni Triglav, kjer leže naše gorenjske vasi in kjer prepevajo našo pesem. Košček žalostnoladkega razpoloženja, košček melkega spomina na minulo, to je »Gorenjski slavček«, pri katerem si nehote marsikdo misli: da, da, to so bili še časi...

To so bili časi, ko smo zapeli fantije takole po vasi našo pesem, ko so se okna odpirala in so dekleta ugibala, kateri velja korajžno fantovanje, zaljubljeno popevanje razlagajoče se skozi luno noč.

Centralizem se je prav posebno pri nas Slovincih onemogočil s tem, ker je

razkosal Slovenijo

na dve upravni oblasti. Od vseslovenskih taborov do danes je pa zahteva našega naroda, da bodi Slovenija nedeljena. Ta naša zahteva je pa danes tembolj glasna, ker imajo lahko zaslužni bratji v Primorju in na Koroškem le takrat svojo veliko moralno oporo v boju s tujci, če se bojujejo v zavesti, da stojijo za njimi enotna Slovenija s koncentrirano narodovo, gospodarsko in kulturno silo v beli Ljubljani. Razvoj Ljubljani je zagotovljen le takrat, če bo imela za seboj enotno Slovenijo. — Oni, ki nastopa danes pri volitvah za deljeno Slovenijo, je sovražnik našega mesta, ker ga degradira na malo provinčno mesto, ki nima nobenih izglehov na kulturni in gospodarski razmah.

Ogromno gorja je prizadejal centralizem z nesocialnimi vladami našim javnim nameščencem.

Veliko se je oblibovalo od vladajočih, a malo dalo. Danes je javni nameščeneč lačen in strgan in tega dejstva ne spravilo s sveta še taki slavnostni oni, ki odločujejo o usodi javnih nameščencev. Za javnega nameščence je merodajna plača, ki jo dobi prvega v mesecu. Ta je pa tako majhna, da z njo pri največji skromnosti ne more živeti. Če imajo vladajoči za vse mogoče stvari denar, ga morajo imeti tudi za javne nameščence, ki so steber države. Denarja za javne nameščence do danes niso imeli. Zakaj? Zato, ker nimajo socialnega čuta, zato, ker se vodi v Beogradu politika velegrarcev, velebankirjev in partizanskih kaste.

Prav tako kot javni nameščenci pa žive v težki borbi za vsakdanji kruh tudi

privatni nameščenci in delavci.

Pod parolo zatiranja komunizma — akoravno večina delavstva nima s komunizmom nobene skupnosti — se odvezemajo delavstvu najprimitivnejša mezdna in socialna prava. Ni čuda, če propada produkcija v državi, ko pa je vladajoči s' se omizeli odzvali vsako veselje in smisel za delo, za intenzivno delo, ki je predpogoj velike produkcije. Z bladem in z izstradalo politiko se ne dvigne rok do strojev in do ustvarjanja.

Pri teh razmerah delavno ljudstvo ne more zahtevati drugega, kot

padec današnjega krivičnega vladnega režima

ki je povzročitelj vsega zla. Zahtevamo novo vlado, ki bo nadomestila diskreditirani centralizem z samoupravo, — vlado, ki bo ustvarila močno in nedeljivo Slovenijo, izpravila spor med Srbi in Hrvati, ozdravila koruptivne razmere v državi, plačala državne nameščence tako, da bodo lahko živeli in zagotovili socialni in gospodarski razvoj vsem kategorijam materialnega delavstva.

To so prve in najbližje zahteve vsake pošteno stranke delavnega ljudstva. Pri tem nas prav nič ne motijo demagoške fraze raznih, tudi delavskih voditeljev, ki sanjajo o sovjetski republiki in podobnih rečeh, pri tem pa pozabljajo, da še ni dovolj, če vpiješ po shodih o nečem, kar sploh ni izvršljivo, ampak da je poglavitno pošteno delo za tisto, kar danes lahko dosežeš. Javni in privatni nameščenci in delavci je danes lačen, danes hoče in mora dobiti kruha, če noče, da bo poginil od pomanjkanja in lakote.

In potem, ko je izdonoelo fantovsko petje v poletni noči, ko se je zaprlo okno za oknom in je trepetalo ponekod še v noč:

Vsi so prihajali, njega ni bilo,
Ko bi on vedel, kak men je hudo...

Dejanje »Gorenjskega slavčka« se vrši na Gorenjskem v dobi nekdanjih patrimonialnih oblasti. Govori glavno o ljubetni Minke in Franja, vselejšnji značaj pa prinese v dejanje francoski impressario s svojo soprogo Ninon, ki je prišel v naše kraje, da pridobi za svoje gledališče in koncerte inladi glasove. Neskončno lepi sopran Minke mu ugaja in odloči se vzeti Minko s seboj ter jo izsolati. Načrt se mu obeta tem preje posrečiti, ker je Minkina mati v dolgeh in ji preti upnik, kateremu je dolžna 200 goldinarjev. Franjo hoče odhod Minke preprečiti in naščuje proti Francozu strogega in mogočnega grajskega oskrbnika Štruklja, ki res ovadit francoski par radi nameravane kupčije z dekletom. Francoza obsodijo in plačati mora kazen.

Franjo potem spozna, kako plemenito je hotel ravnati impressario in da mu je bila v mislih samo Minkina pevsko izobrazba. Sam se potrudil, da se

Vse te zahteve delavnega ljudstva je pravilno tolmačil tudi

zagrebški kongres

in zato smo se mu od srca priključili, brez ozira na to ali nas ločijo od soudeležencev ta ali ona naziranja o življenju. Na podlagi smernic zagrebškega kongresa se je stvorila v Ljubljani

Jugoslovanska zajednica.

Od kongresa smo prešli k realnemu delu, od besedi k dejanjem. Jugoslovanska zajednica v Ljubljani je za občinske volitve objavila še posebej svoj

komunalni program.

ki vsebuje vse kulturne, gospodarske in socialne težnje ljubljanskega prebivalstva. Komunalni program Jugoslovanske zajednice je tako napreden in socialen, da se mu pridruži lahko vsak razreden socialist.

Že danes pa povdarjamo, da mora iz občinske dvorane zginiti prazno politično prerakanje. Občinski svet se naj zaveda, da je pred vsem gospodarska institucija, ne pa morda politična beznica.

Na podlagi navedenih smernic se je pridružila NSS Jugoslovanski zajednici tem lažje, ker je na kandidatni listi zastopana tako, da izključuje vsako majorizacijo in je

zagotovljeno sporazumno delo.

To tembolj, ker smo se priključili skupini, kateri načeljuje dr. Ravnihar, mož poštenega slovenskega sloveca, dr. Ravnihar, o katerega moški besedi, ki jo je dal na program Jugoslovanske zajednice, ni dvomiti. Ravnotako bo pa tudi NSS z vso vmeno sodelovala v Jugoslovanski zajednici. Smočne so trditve nasprotnikov, da je naš namen po volitvah zapustiti Jugoslovansko zajednico. Mi se dobro zavedamo, kaj smo storili, ko smo se odločili za delo na programu Jugoslovanske zajednice. — Ta program hočemo izvršiti in dobiti zvesto v družbi poštenih mož, ki jih predstavlja dr. Ravniharjeva skupina.

Iz vsega povedanega čisto naravno sledi, da ne moremo imeti ničesar skupnega z

JDS,

ki je soodgovorna in kriva nevzdržnih razmer v državi. Iz načelnih vzrokov smo že doslej bojevali z JDS najostrejši politični boj in ga bomo bojevali vse do tlej, dokler se bo ta stranka pojavljala v našem političnem življenju. V volilnem boju v Ljubljani nastopa osamljena, kot je osamljen izobčenec, kateremu se nihče noče približati. Vse jo zapuščata in 3. decembra bo dobila zaslužen plačilo.

Komunisti in socialni demokrati dr. Peričeve skupine

niso s svojim komunalnim programom povedali ničesar bolj naprednega in socialističnega kot Jugoslovanska zajednica. Vse to kar zahtevajo komunisti in socialni demokrati od socialne mestne uprave, zahteva od nje tudi Jugoslovanska zajednica, izvzemši nekaj komunističnih primesi, ki se nikdar ne bodo izvršile.

Vendar pa je nekaj drugega, kar nas bistveno loči od komunistov in socialnih demokratov in to je njihova

vez s klerikalci,

to je koalicijska, kjer ne nastopajo komunisti in socialni demokrati kot enakopravni pogodbeniki, ampak kot podrejene politične skupine, katere vodi klerikalci.

Klerikalnemu vodstvu se pa ne bi smela podrediti nobena napredna socialistična stranka, če hoče varovati svoj kulturni, socialni in gospodarski program.

obsodba razveljavi. — Francoz pa podari ubogi materi 200 goldinarjev, s katerimi naj poplača sitnega upnika, svojega »slavčka« pa pusti v gorah, da se poroči s Franjom, ki dobi dobro službo.

Zavladala splošno veselje in med petjem in zvonjenjem odpotujeta Francoz in njegova žena iz naših krajev.

Komponist opere, Anton Foerster, je rojen v Osenicah na Češkem. Absolvirati je juridične študije v Pragi in se posvetil potem glasbi. Deloval je eno leto na Hrvaškem, od leta 1867 pa v Ljubljani.

Napisal je »Slovenskega slavčka« ob priliki razpisa nagrade deželne odbora v letu 1871.

Ne vem, koliko opernih komponistov je takrat vpisalo svoja dela — med vsemi je bila prisojena nagrada Antonu Foersterju za njegovega »Gorenjskega slavčka«.

Razsodišče je obstajalo iz treh odličnih českih mož. To so bili: B. Smetana, Karel Bendel in po glasbeni kritik dr. Ludevít Procházka.

Naj navedem dobesedne izjave teh strokovnjakov! B. Smetana: Prvo mesto zasluži nesporno opera »Gorenjski slavček«. Ima svežo melodijo, temeljito harmonizacijo in spretno instrumentacijo.

Danes je že vsakomur jasno, da ne more biti govora o listi delavnega ljudstva, ampak da imamo opravka le s klerikalno, ali Slovensko ljudsko stranko. Socialni demokrati in komunisti so le privesek tej stranki, ki je pod vodstvom cerkvene gospodke in ki smatra razredni socializem za bogokletstvo.

Ni čuda, če je proti klerikalni listi med komunističnimi in socialno demokratičnimi pristaši največji odpor. Med komunisti že nastopa struja, ki najodločneje obsoja tiste svoje voditelje, ki so

Izdali delavske interese

kapitalističnemu klerikalizmu in propagira sklep, da se komunisti ne udeležijo volitev. Tudi dr. Periča zapušča svoje dosedanje najboljše sodelavce s sklepom, da ne morejo v občinski svet pod vodstvom klerikalne stranke, proti kateri so se borili dolga desetletja. In da bo nenaravno klerikalne delavske zveze še bolj označena, izjavljajo tudi klerikalci, da ne bodo volili boljševikov. Namišljeno zvezo delavnega ljudstva je smatrati torej kot skrajno neresen poskus, prevariti napredno delavstvo, da odda svoj glas za najhujšo reakcijo sveta — za klerikalizem. Prepričan sem, da temu neresnemu slepomu delavstvu ne bo nasledilo.

Socialistični voditelji, ki so hoteli svoje somišljenike udniti službi klerikalizma, se že prav dobro zavedajo usodne pogreške, ki so jo napravili. — Zato hite sedaj na vso moč izjavljati, da ne nastopajo z oficio SLS, ampak s takozvanimi krščanskimi socialci. — To pa je

zelo slab izgovor!

Nihče pri nas ne pozna krščanskih socialcev kot posebne politične skupine, ampak vsak politični abecedar ve, da obstaja samo SLS, kateri so malokolični krščanski socialci podrejeni. Vsakdo tudi ve, da so takozvani krščanski socialci prejeli svoje mandate iz rok oficio SLS, ki vsled tega tudi razpolaga s temi mandati. Vsi je vendar znana taktika klerikalcev, ki so se posluževali krščanskih socialcev samo takrat, kadar se niso upali s svojim pravim imenom na dan.

Prav tako je pri sedanjih občinskih volitvah. Klerikalci se dobro zavedajo, da v Ljubljani kot taki ne morejo ničesar doseči, zato so se poslužili privrskov v obliki bivših komunistov in socialnih demokratov, vsemu skupaj dali blagovoneč naslov in računali, da se jim na ta način uresniči stara njihova želja, zavojevati napredno Ljubljano.

Klerikalna stranka pa nikakor ni poklicana za vodstvo mestne občinske uprave.

Njeno tradicijono sovraštvo do Ljubljane od Sušteršičeve dobe do danes ji odvzema to pravico. Kot jih ni imela nikdar, tako tudi sedaj klerikalna stranka nima čistih namenov z ljubljanskim mestom. Klerikalni glavni namen je eksploatirati mestna denarna sredstva v svoje strankarske namene, zasedati uradniška mesta na magistratu s svojimi političnimi priganjanci in končno

Tudi potvorjene brzojavke in pisma mladim ne bodo rešila.

Jugoslovanska zajednica v Ljubljani si ne dela reklame z g. Davidovičem, šefom demokratske stranke. Tega ji tudi ni treba, ker si je svesta zmage že od prvega početka, od kar je bila Jugoslovanska zajednica ustanovljena. Če je bilo imenovano Davidovičevo ime, se to ni storilo v agitacijske svrhe, marveč se je samo ugotovilo resnično dejstvo, da je Davidovič glasoval za zagrebško resolucijo in da zmaga Jugoslovanske zajednice v Ljubljani pomeni okrepitev

Dr. L. Procházka: Ni pomislekov, da je »Gorenjski slavček« najbolj posrečena stvar, katero je napisalo vseskozi rutinirano pero. Tudi z absolutnega stališča zasluži nedvomno prvo mesto; zlasti v ideji in formi je izpeljano delo kar najboljšje. Tudi nacionalnim posebnostim in praktični izpeljivosti je komponist zadostil v kar največji meri...

Karl Bendl: Po moji najboljši vesti in po zakonih estetike moram priznati, da je lirčna opera »Gorenjski slavček« najboljša in zasluži med vsemi prvo mesto.

Tako češki strokovnjaki! Prvič se je vprizorila opera 1. 1872 v Ljubljani. Prvotno zasnovano kot spevoigro jo je Foerster pozneje predelal in komponiral vso in v novi formi, kot celotna opera je bila vprizorjena zopet leta 1896.

Težanje kritike so polne soglasno same hvale in biti moramo uverjeni, da je imela opera v teh zgodnjih letih vsekolni velik uspeh. Pozneje se opera ni vprizorjela na odru nikjer več, le po koncertih se je tuhtam pela kaka arija ali zbori.

Današnja publika je odrasla primitivni, četudi srčkanim pesmicam takratnega »Gorenjskega slavčka« in v foni, kakoršno je imel »Gorenjski

doseči z zavojevanjem Ljubljane politični uspeh, da se je udala klerikalna »akcija« prestolnica Slovenije, trdnjava napredne kulture.

Klerikalna gospodarska politika je doslej vedno zastopala izključno le agrarne interese, ki so pa navadno v nasprotju z interesi konsumentov. Klerikalci zagovarjajo interese konsumentov kvečjemu s smešnimi »upiti« v narodni skupščini. Kakor znano je zadnje dni nastopil en klerikalni poslanec za prepoved izvoza prašičev, dočim je v istem času štirinajst poslancev vložilo »upit« za dovolitev izvoza prašičev. — Seveda je ta poslanec podobno nastopil za koristi konsumentov, kakor drug poslanec JDS, ki obljublja zlato valuto, sladkor, kavo in ne vem kakšna miklav. ževa darila še, oba pa vse to samo za to, ker se bližajo volitve. Jasno kot beli dan je, da en klerikalni poslanec ne odločuje v stranki nad 14 poslanci, ki stoje na stališču podražitve živil na škodo konsumentov.

Protikonsumentovska stranka pa ne sme odločevati v Ljubljani.

Po teh ugotovitvah je odveč povdarjati, da imajo takozvani krščanski socialci toliko odločilne besede v SLS, kakor organiziranci slaboznane »Unije« v JDS. Prav isto bi bilo, če bi trdila JDS, da pri volitvah ne nastopi samostojno, pa bi postavila »Unija« same jutrovske socialce za svoje kandidate. Vsakdo bi vedel, da je spremenjena samo firma, dočim bi v resnici odločevala stranka, od katere so psevdodelavski kandidati popolnoma odvisni.

Vsega tega bi se morali zavedati komunisti in socialni demokrati že takrat, ko so sklepali o tem, da se popolnoma podrede klerikalcem. Tako so se pa na slepo udnjali klerikalcem in s tem podpri največje sovražnike delavstva, tudi tistega delavstva, ki je padlo na Zaloški cesti.

Toda če so voditelji komunistov napravili to pogreško, sem vendar trdno prepričan, da delavstvo ne bo napravilo pogreške, da bi volilo dne 3. decembra klerikalce.

V sedanjih volilni borbi si stoje nasproti samo dve močnejši skupini.

Prva je Jugoslovanska zajednica in druga je klerikalna stranka s privrskimi »zapejanih« socialistov. Na eni strani tisti, ki odločuje pošten in pravičen socialni sporazum, na drugi strani tisti, kjer je v premoči kapitalistični klerikalizem. Vsi dosedanj javni nastopi teh dveh skupin dokazujejo, da se je ogromni del volilstva že odločil za Jugoslovansko zajednico.

Že danes je gotovo, da bo Jugoslovanska zajednica zmagala!

Posebno za vrste narodnih socialistov lahko izjavim, da so navdušene za Jugoslovansko zajednico in da se bodo korenito uračunali oni, ki zidajo svoj uspeh na razdvojenosti v NSS.

Vsi, prav vsi bomo šli 3. decembra disciplinirano na volišče, da zmaga Jugoslovanska zajednica.

v Zagrebu započete akcije za sporazum s Hrvati, oziroma nasprotno, v slučaju poraza Jugoslovanske zajednice oslabitev te državotvorne akcije. Ker si stoji v tem vprašanju v hudem nasprotju Davidovič in Pribečević, kakor si v Ljubljani stojita nasproti dr. Ravnihar in dr. Žerjav, bi bila naravno z zmago »Jugoslovanske zajednice« okrepljena Ljuba Davidovič in dr. Vlad. Ravnihar, poražena pa Pribečević in dr. Žerjav. Naj se »Jutro« še tako priza-

slavček« v letih 1872 in 1896 bi gotovo ne imela bogve kako velikega uspeha. Preveč je šlo viharjev čez polje gledališke umetnosti, preveč se je spremenilo zlasti v zadnjih letih, da bi mogel »Slavček« stati v svoji prvotni obleki uspešno na današnjem odru.

Dramski režiser Šest je opero scenično tako temeljito predelal, tako genialno prirotilo po današnje in jo navdahnul z duhom modernega gledališča, da bi si smel prisvajati skoro nekako dramaturgijsko pravico.

Predvsem lepa je ideja stilizirati sceno ravno v »Slavček«, pokazati, s kako razmeroma majhnimi »prilagoditvami« je mogoče doseči naravnost velike učinke. Na vsako stran dve hišici. Primitivni, kakor so hišice pri nas na Gorenjskem. Potem nekoliko dvignjen terain, na katerem se najslabkovejše lahko razvijejo tako lepe in žive zborove scene — zadaj Triglav.

Gostilna, solnce in Triglav! To so tri prvotnine, v katerih živijo naš Gorenjec svoje najlepše življenje.

Šest je pograbil stvar intenzivno in če bo tvegano dejstvo, vprizorili danes tako staro stvar — poplačana z uspehom, je to povečini zasloga Šestova.

»Gorenjski slavček« — kakor mehak pozdrav iz naše minulosti...

deva, dejstva, da sta v demokratskem klubu dve struji, nihče ne more prikriti, ker je to že v vsej javnosti znano. Davidović se je udeležil zagrebskega kongresa in je tudi govoril in glasoval z dr. Ravniharjem za resolucijo, katere največji protivnik je Pribečević in ljubljanski mladini. Med obema se je vršil hud boj in dr. Rihar, pristaša Davidovića je zaradi tega, ker je za sporazum s Hrvatmi, padel kot predsednik narodne skupščine in je na njega mesto prišel dr. Lukinić, pristaša Pribečevića.

Nar. posl. Brandner je napisal pretekli četrtek v »Jugoslaviji« članek, v katerem je med drugim rekel, da je Davidović zadovoljen s tem, da so Slovenci ostali zvesti svoji zagrebski prilepi (glasovanju) in šil v Ljubljani skupno v boj. Ako bi Jutrovi ne bili tako kratkovidni politiki, bi to smatrali kot samoposeli razumljivo. Davidović je v Zagrebu glasoval za resolucijo istotako kot dr. Ravnihar s svojimi pristaši. Ako je bil Davidović v Zagrebu navdušen pristaša resolucije, ga je moralo nedvomno veseliti, da gre Jugoslovanska zajednica tudi dejansko v boj za zagrebsko resolucijo. Ako pa je moral on iz taktičnih razlogov drugače postopati, je to drugo vprašanje, ki mora biti razumljivo tudi vsakemu političnemu abecedarju.

Toda mladini so zatuli kot ranjen lev. V petek so prinesli brzojavko, o kateri so trdili, da jim jo je poslal na njihovo zahtevo sam Ljuba Davidović. V tej brzojavki je bilo rečeno, da Davidović na potu v Prago ni dal poslanec Brandnerju glede ljubljanskih volitev atake izjave, pač pa, da mu je poslanec Brandner pripovedoval, da se namerjavajo narodni socialisti pri ljubljanskih volitvah združiti z demokratsko stranko. Mi smo v sobotni številki »Jugoslavije« povdarili, da ne verujemo, da bi bil dotično brzojavko odposlal Davidović in da se poslanec Brandner na potu v Prago ni razgovarjal z Davidovićem o tem, da bi se narodni socialisti nameravali združiti z demokratsko stranko, ker je bil takrat pakt med narodnimi socialisti in dr. Ravniharjevo skupino že sklenjen, kar je bilo znano tudi že Davidoviću, ker je manifest Jugoslovanske zajednice že več dni pred tem bil objavljen v zagrebskih in beograjskih časopisih. »Jutro« smo torej zalotili na laži. Na to nam ni več odgovarjalo, dasi je bilo večkrat pozvano na odgovor. Zlezo je pod klop in molče priznalo, da je bila Davidovičeva brzojavka, istotako kot brzojavka radikalne stranke, kratko-

malo iz trte izvita. Vnaprej smo tudi opozorili našo javnost, da bo takih presenečenj prišlo v zadnjih dneh pred volitvami še več.

Včerajšnje »Jutro« nam dokazuje, da se nismo motili. Na prvi strani objavlja neko pismo Ljube Davidovića. — Ker je »Jutro« doslej lagalo z brzojavkami, je naravno, da se nihče tudi na ta najnovejši dokument ne more zanesti. Pa tudi če bi uredništvo »Jutra« izstavilo v svoji izločki originalno pismo poslanca Ljube Davidovića, bi ne moglo prepričati javnosti, da se ni poslužilo falzifikacije. Javnost izgubi vero, ako je bila tolikokrat speljana na levo.

Vzemimo, da je to pismo res pisal g. Davidović. Zakaj potem ni objavljeno v »Jutru« tudi pismo g. Puca? Kajti to je merodajno, kaj je dr. Puc pisal Davidoviću. Ako so že smatrali za potrebno objaviti odgovor, zakaj niso objavili tudi vprašanja? Gotovo je dr. Puc Davidovića povsem napačno informiral in sicer tako, kot bi šlo v Ljubljani le za boj med demokratsko stranko in klerikalci. Že ves odgovor g. Davidovića kaže, da je bil v tem smislu informiran. Ako bi Davidović vedel, da to ni resnično, temveč, da se bo vršila odločilna bitka edino med Jugoslovansko zajednico in klerikalci in da v tem boju mladini ne pridejo v poštev, ker jih je premalo, bi bil dr. Puc drugače odgovoril kljub temu, da bi mu bilo to težko, dokler je še predsednik demokratske stranke. Toda iz taktičnih razlogov je bilo prav, da je Davidović tako odgovoril, ker bi sicer Pribečević imel proti njemu še več orožja. Kajti Pribečević s satansko zlobo dela proti zagrebski resoluciji, ker ve, da pomeni uresničenje zagrebske resolucije njegov konec in konec ljubljanskih mladinov. Ugotavljamo sledeče: Ljuba Davidović je glasoval v Zagrebu za ono resolucijo, katere program je zapisan na praporu Jugoslovanske zajednice v Ljubljani. Ljuba Davidović in dr. Vladim Ravnihar sta za zagrebsko resolucijo in s tem za sporazum s Hrvati; Pribečević in dr. Žerjav pa sta najhujša protivnika zagrebske resolucije in sporazuma s Hrvati. Tega dejstva nihče ne more utajiti. Bližnji dnevi bodo pokazali, da so zapisani politični smrti vsi tisti politiki, ki se protijo sporazumu s Hrvati iz namena, da ostanejo še nadalje na vladi. Pomebno bo ž njimi volja naroda, pomebno bo ž njimi sporazum med narodom Srbov, Hrvatov in Slovencev, do katerega gotovo pride.

Politične vesti.

Klerikalci v strahu za volice.

Klerikalci so očitno v velikem strahu za svoje volice. To kaže najbolj dejstvo, da se gospodje pri »Slovenca« zelo razburjajo zaradi malega podlistka v »Jugoslaviji«, kjer se je na poljuden način dokazalo, da je papeška stolica kot najvišja cerkvena oblast katoličanov komunistem preklela kot zmotno in da je katoličanom pod kaznijo izobčenja izrečno prepoveduje na kakor koli način podpirati komunizem. Avtor tega podlistka navaja poleg papeških enciklik in drugih uradnih aktov tudi dve avtoriteti kanonske prava, ki so od cerkve kot take priznane in katerih spisi se priznavajo kot v popolni skladnosti s cerkvenimi nazori. Ti dve avtoriteti so namreč prelat Heiner in Hollweck, ki oba potrjujeta, da je katoličanu pod kaznijo izobčenja prepovedano kakorkoli podpirati komunizem in izrečno navajata, da se to zgreši posebnost s tem, če se komunista voli v javni zastop, kar je torej strogo prepovedano. Pa ne samo to, vsako sodelovanje z brezverci, kar so po izrecnem mnenju papežev stolice komunisti, je strogo prepovedano. Modrijani pri »Slovenca« pa sami priznavajo, »da Zveza delovnega ljudstva ne pomeni nič drugega kot organizacijo skupnega dela v določene praktične cilje.« Ker je torej neizpodbitno, da vsako sodelovanje s komunisti pomeni prepovedan stik z njimi, in da vsaka volitev komunističnih kandidatov pomeni prepovedano podpiranje brezverstva, je za vsakega razsodnega človeka jasno, da je tudi vsaka »organizacija skupnega dela s komunisti v določene praktične cilje« pod kaznijo izobčenja prepovedano. Razlaga »Slovenca« papeških nazorov o komunistih in o stikih katoličanov s komunisti je povsem samovoljna in nasprotna jasnemu smislu vseh navedenih uradnih papeških izjav. Sivar samo prepuščamo gospodom pri SLS, da jo sami uravnajo s cerkvenimi krogi, mi smo storili samo svojo časnikarsko dolžnost, da smo tudi v tem vprašanju povsem stvarno informirali svoje čitatele, ki so hoteli vedeti, kako se bo duhovščina v teh volitvah zadržala.

Laž.

»Jutrovc« ne morejo pozabiti, da sem kot uradnik Jadranske banke po nalogu svojega ravnateljstva vodil preiskavo proti bivšemu bančnemu ravnatelju Praprotniku in Co. in da so bili pod to preiskavo — likovni mladini

Demokratska zveza s klerikalci.

Gosp. dr. Kukovec je te dni podal uredniku mariborskega »Tabora« zanimive izjave. Posebno izjavo glede razgovorov klerikalnega kluba s Pašičem zasluži v sedanjem volilnem boju za Ljubljano pozornost, da se iz nje razbira, da so slovenski demokratski pripravljeni žrtvovati Ljubljano klerikalcem za slučaj, da le-ti vstopijo v vlado. Ta prozorna izjava dr. Kukovca se glasi nastopno: »Če je vodil g. Pašič kar je

dognano, razgovore z dr. Korošcem zaradi vstopa njegovega kluba 25 mož v vlado, se meni zdaj gotovo, da je zahteva bila resna za obe strani. Za nas slovenske demokrate, ki smo v načelni desetletni borbi s klerikalizmom, je to porajanje, ne čudite se tem mojim odkritim besedam, veliko zadoščenje. Če more vstopiti v vlado naša država pod predsedstvom Nikole Pašiča tudi jugoslovanski klub, je s tem potrjeno, da je bila prava tudi naša pot, ki smo doslej podpirali tako vlado, akoravno je slovenska opozicija sipala ogenj in žveplo na nas zaradi tega«. Na ta način bo torej slovenskim demokratom v veliko zadoščenje, ako zmagajo v nedeljo ljubljanski klerikalci zvezani s komunisti. Zato se pa tudi tako trudijo, razdreti vrste klerikalnih nasprotnikov. Sedaj postaja politično ozadje ljubljanskih občinskih volitev jasno. Kajti: »Načelna nasprotja med demokrati in klerikalci niso tolika... (dr. Kukovec, 28. t. m. v »Taboru«).

Zopet je izpregovoril besedo, kdo?

Dr. Kukovec, dne 28. t. m. v »Taboru« in sicer sledeče: »...Pašič bo razdelil Slovenijo in imenoval menda že pred 1. decembrom velike župane...« Malo bolj počasi, gospod Kukovec, z razkosavanjem Slovenije! Če vam Slovenija ni svetinja, zapustite jo! Ne jemljite dijet od poslaniškega mandata, ki so vam ga dali slovenski volilci!

V današnjih državnih zakonih ni jugoslovanstva!

To resnico je po dolgih ovinkih priznal vodja slovenskih oz. savodravskih demokratov dr. Kukovec. Piše namreč dne 28. t. m. v zgodovinski številki »Tabora« sledeče: »Priznanje jugoslovanstva v zakonih države bi bila dobra stvar, ki pa laže čaka na rešitev nego slovenski in hrvatski državni nameščenec na zakonitost svojih izenačenih pravic in — dolžnosti.« S temi besedami je demokratski poslanec priznal, da so morali prečanski državni nameščenici čakati štiri leta, predno se je porodil zakonski osnutek, da se prejemi dr-

žavnih uradnikov v celji državi izenačijo. Lep demokratizem v jugoslovanski državi, še lepša jugoslovanska enakost in bratstvo!

Foteljomanija.

O foteljomaniji piše ugledni beograjski dnevnik »Politika« med drugim sledeče: »Foteljomanija je bolezen, ki se ugotavlja samo pri tistih, ki se sede na ministrskih stolicah; po svoji naturi je to povsem živčna bolezen; bolnik, ki trpi na njej, si domišljuje, da se v nobenem slučaju ne more razstati s foteljem, na katerem sedi. Medtem ko je ministromanjna bolezen, ki vlada v glavnem med narodnimi poslanci, je foteljomanija bolezen, ki zahteva svoje žrtve v ožjem krogu ministrov. Tako se norčuje s foteljomanijo sedanjih ministrov ugledni beograjski list. Ta foteljomanija pa gre v svojih učinkih še dalje. Razširja jih tudi izven prestolnega mesta, čisto celo do Ljubljane ni v uredništvo na Miklošičevi cesti, kjer začnejo telefoni brenčati, tako kakor se g. politikom vzljubi, prezirajoč pri tem objektivnost poročanja o političnih dogodkih v Beogradu in Zagrebu in o političnem delovanju hrvatskega bloka ter predstoječem razpadu sedanje koalicije.

Kolonizalni problem v Južni Srbiji.

V beograjski »Demokratiji« predlaga uvodničar, govorec o kolonizacijskem vprašanju v Južni Srbiji, naj bi se vzdolž bolgarske, grške in albanske državne meje naselili jugoslovanski kolonisti, ki bi na ta način onemogočili stike inozemske iredente z našim ljudstvom. Ta misel se nam dozdeva zelo pametna. Samo bi jo morala vzeti v roke vlada, ki bi agrarno reformo izvajala tako, kakor zahtevajo naši socialni in nacionalni interesi v Južni Srbiji. Sedaj pa odločujejo prijateljstva, bančni vplivi in velekapital, ki se je polastil večine veleposestev v naši državi. Tako je pri nas, kjer se cedi pravda in blagostanje ter nacionalna državnostnost!

Dnevne vesti.

— Na narodni praznik dne 1. decembra 1922 je Mestna hranilnica ljubljanska za stranke zaprta.

— Z ljubljanske univerze. Rektor Ušeničnik prosi, da bi pustili univerzo kot skupno narodno kulturno institucijo izven političnega boja. Univerza se nahaja v velikih budžetarnih težavah in je nevarnost, če ne bo pomoči, da bo mnogo dijakov izgubilo po en, po dva in (če nov budžet ne bo pravočasno odobren) tudi po več semestrov. Stvar glede črtnih profesorjev še vedno ni urejena. Kredit za honorarne nastavnike poteče sredi decembra. Mnogo se trudi, da bi se budžet popravil, poslanec Škulj. Sedaj se je za zahtevo resno zavezal tudi minister Žerjav. Če ne bo politika pogledala vmes, je upanje, da se bo univerza še v zadnjem hipu rešila nesreče.

— Razprava o uvoznih carinskih tarif. Gremij trgovcev naznanja svojim prizadetim članom, da se bo v četrtek dne 30. t. m. ob 7. uri zvečer v gremijski pisarni vršila razprava o novi uvozni carinski tarifi za trgovine z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami, s steklom in porcelanastimi izdelki, s pohištvom, lesom in lesnimi izdelki, z železnino, stavbnim materialom, poljskimi stroji, kovinskimi izdelki, kolesi, avtomobili, motorji in tehničnimi izdelki. Prosimo točnost, ker moti prekasno dohajanje razpravo. — Načelnikov namestnik.

— Zabranjen uvoz vina v Švico. Pooblaščenca trgovska agencija v Ženevi obvešča, da je zabranila švicarska vlada uvoz vina v sodih do 13% alkohola kakor tudi mošt za sladka vina. Zabrana velja od 19. oktobra t. l.

— Ogenj. V vasi Metle na Blokah je pretečeni ponedeljek uničil požar poselnik Mišič, Joreku in Jošku vse gospodarska poslopja ter mnogo žita in mrve. Škoda je ogromna.

Ljubljana.

— Praznik ujedinjenja. V petek, dne 1. decembra praznujemo državni praznik ujedinjenja trojnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v našo enotno državo pod vlado slavne dinastije Karadjordjevičev. Mestni magistrat tem povodom vabi vse hišne posestnike in vse meščanstvo, da okrase ta dan svoje hiše in svoja stanovanja z narodnimi in državnimi zastavami.

— Pisarna centralnega volilnega odbora Jugoslovanske zajednice se nahaja v ljubljanskem Narodnem domu, pritlično desno. — Tam dobe zaupniki krajevnih volilnih odborov NSS in dr. Ravniharjeve skupine vsak delavnik od 4. do 7. ure popoldne vse potrebne informacije. Tam je vlagati vse vloge, zadevajoče volilne agitacije. Krajevnim odborom so v pisarni na razpolago volilne tiskovine, kakor vabila za shode itd.

— Točenje alkoholnih pijač na dan pred volitvijo in na dan volitve. Gostilničarji, krčmarji itd. se opozarjajo v

»o razmerju južnih Slovanov do rimsko-katoliške cerkve v srednjem veku. Gospod predavatelj je govoril o razkolu v katoliški cerkvi, o vzroku tega razkola, o pokristjanjenju južnih Slovanov, dalje o naših blagovestnikih sv. Cirilu in Metodu, ki sta upeljala slovensko bogoslužje, katerima se imamo zahvaliti tudi za staroslovenski književni jezik. H koncu predavanja je pokazal tudi na sedanjo papeško stolico, ki se druži s fašizmom. Iz vseh izvajanj gospoda predavatelja sledi, da moramo katoliški Slovani z vsemi silami delati na to, da se uvede pri nas slovansko bogoslužje ter da dobimo pri nas samostojno narodno cerkev, ki bo nevisna od papeštva, katero je vedno bilo Slovonom sovražno ter je tudi v sedanjih časih eksponent fašizma. S tem se nikakor ne zatira katoliška vera, ampak pripravi smo, če Slovani to dosežejo, da se bo ista še bolj v narodu utrdila. — Da je to predavanje poslušalcem izredno ugajalo, je kazalo odobravanje, ki so ga izrazili ob koncu g. predavatelju. Prihodnje predavanje se vrši v ponedeljek 4. decembra ob navadni uri. Predava ravnatelj podružnice ljubljanske kreditne banke v Celju g. Gruden »o bankah«.

Gledališče in glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani.

Četrtek, 30. nov. 1922: Drama: Zaprto. — Opera: »Gorenjski slavček«. Proslava ujedinjenja. Svečana predstava. Izven.

Narodni praznik, 1. december. Koncert Zveze pevskih zborov na korist Udruženja Jugoslovanskih častnikov, sekcija Ljubljana. Vstopnice za ta koncert se prodajajo danes cel dan in jutri v petek, na dan Narodnega praznika od 8. do 10. ure dop. (In to izjemoma) v Matični knjižarni na Kongresnem trgu št. 9. Od 7. ure zvečer dalje pa se prodajajo vstopnice pri koncertni blazni. Občinstvo prosimo, da kupi vstopnice že v predprodaji in tako prepreči naval pri večerni blazni.

Operni libret — »Gorenjski slavček«.

Pravkar je izšel 4. zvezek opernih libretov: Izvirna komična opera v treh dejanjih »Gorenjski slavček«, spisal Lujza Pesjakova in Emanuel Žlindl, upsal Anton Foerster. 48 str. Cena 3 Din. — »Gorenjski slavček« je prvotno bil sestavljen kot opereta, kasneje predelan v opero v dveh dejanjih; za sedanjost novo vrzoritve je režiser našega Narod. gledališča, g. Oslp Šest, predejal opero v ceničnotehničnem oziru in jo razdelil v tri dejanja. Odgovarjajoč glasbeno neureditev je preskrbel kapelnik g. Jeral, ki bo opero tudi na današnji premieri dirigiral. Libreto te opere, ki je sedaj izšel v založbi Zvezne tiskarne in knjižarne v Ljubljani, obsega tekst po najnovejši predelavi; zato bo gotovo vsak posestnik našega opernega gledališča prav rad posezel po tem ličnem libretu naše izvirne domače opere. Libreti se dobivajo v Zvezni tiskarni v Ljubljani (Wolfova ulica). Razprodajalcem običajen popust. V razprodaji so tudi pri blagajni v operi in pri opernih bileterjih.

SHOD SOMIŠI JENIKOV ZA POLJANSKI OKRAJ SE VRŠI DANES V ČETRTEK DNE 30. T. M. OB 8. URI ZVEČER V GOSTILNI PRI »TURKU«, STRELIŠKA UL.

Društvene vesti.

J. A. D. »Triglav« v Ljubljani poziva vse svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo slavnostnega zborovanja, ki se vrši na praznik narodnega ujedinjenja, dne 1. decembra t. l. ob 11. uri pred univerzo. Udeležba s trakovi. — Odbor.

Prodaja po

znatno znižanih cenah: zimsko perilo, pletene jopice, rokavice, nogavice itd.

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg štev. 19.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA kaučuk potpeinike in potplate

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Elen,« je mehko dejal. »Prosim te, povej mi vse, kar se ti je pripetilo!«

»Ne!« ga je odločno zavrnila.

»Toda jaz hočem!« je on besno zacepetal z nogo.

»Za to nimaš nobene pravice več. Od sedaj naprej sva si samo še sorodnika.«

Viljem je pobledele.

»Elen, ljubica mojega srca, ali mi nočeš odpustiti?«

Teško se je borila sama s seboj, končno pa je trdo dejala:

»Ne!«

»Pa dobro Elen, nočem te siliti —«

Viljemov obraz je pokrila silna bledica.

»Dobro Elen!« je dejal. »Pojdij in pusti me samega z moimi temnimi mislimi, pa naj bo potem, kakor že hoče!«

Ni dokončal svoje misli.

Toda tudi Elen se ni ganila z mesta. Le predobro je vedela, da njena ljubezen do Viljema ne bo nikdar ugasnila. Ne, to je bilo nemogoče, ker vsak njen srčni udarec, vsaka njena misel je bila posvečena lepemu, mlademu možu. Kljub temu pa mu sedaj še ni mogla odpustiti. Njen ponos se je upiral ljubezenskemu hrepenenju njenega srca. Tiho je zapustila sobo.

Zunaj je še enkrat obstala in težko vzdihnila.

Ali naj se povrne v naročje ljubljence? — Ne — ne sedaj! — Pozneje — pozneje, ko bo skesan klečal pred njenimi nogami. Viljem je bil zopet sam.

Toda sedaj ni bil več mladi zaljubljenec, sedaj je bil zopet demonski mož, ki si je hladnega pogleda iskal novih žrtev, mož, ki je v divji ljubezenski strasti jemal žensko za žensko. Zopet je postal demon: njegov drugi »jaz« je zmagal nad njegovo boljšo stranjo.

»Ah — Elen me kljub vsemu ljubi še vedno! Pripraviti me hoče do tega, da se pred njo ponižam. Dobro, sladkemu otroku naj se zgodi po volji — toda ne sedaj — ne, sedaj sem Jak, strah vsega Londona, ki se ne boji ničesar, ničesar na svetu!«

Naslonil je glavo v dlan in po kratkem času nadaljeval:

»Samo da bi vedel, kje naj dohim sedaj svoje zaveznike. Naše stari bivališče je znano policiji, v svoji hiši v Pobrežni ulici pa jih ne smem sprejemati, ker ta kraj mora ostati poznan le meni in nekaterim najzvestejšim. Ne, tega kraja ne smem

porabljati za sestanke. Najti moram pač kako pristaniško krčmo, na katere krčmarja se bom lahko zanesel.«

Viljem je vstal in se pretegnil.

»Ha, sedaj me bodo šele spoznali! Sedaj sem samo tu in tam stopil na plan, toda sedaj jim bom pokazal, da imajo pričakovati v meni vse, prav vse strašnega maščevalca. Po celi državi naj gre vest o meni in moje jeklo naj zadeva vlačuge povsod, ne samo v Londonu. Trenetaite pred menoj, zavrnjenke človeškega rodu, trepetajte pred tajinstvenim možem, ki se vam bliža, kadar najmanj slutite. Trepetajte pred Jakom!«

Kaj sedaj?

Vsa londonska policija je žela v nekaki otroposti. Nikdo ni vedel, kako naj bi se preprečila nadaljna Jakova grozodejstva. Saj je bilo naravnost neverjetno, da je kdo mogel v pričo stražnikov umoriti dekle in kljub temu pobegniti.

Samo eden ni v splošni zmedenosti zgubil poguma in to je bil policijski ravnatelj sam. Poklical je Davisa, ki je bil popolnoma potrki k sebi. Obadva sta sedela v privatni sobi policijskega ravnatelja. Da bi jih kdo ne motil, je ravnatelj strogo prepovedal spustiti koga v sobo.

»No, gospod Davis, včeraj smo imeli smolo, to se ne da tajiti.«

Detektiv je strmel predse in ni ničesar odgovoril.

»Mi smo poskusili vse in nikdo ne more policiji ničesar očitati, ker to bi bilo krivično. Sicer pa je Alice Makenzie naravnost drvela v svojo nesrečo!«

»Tako je, gospod ravnatelj. Jaz sem še sedaj ves divji, če pomislim na lahkomišljenost patrulje. Morala bi dekle zadržati, če treba s silo.«

»Stojte, ljubi Davis! Tukaj moram braniti stražnike. Oni niso smeli zadržati dekleta, ki ni ničesar zagrešilo. Jaz se le čudim drznosti dekleta, katero je tajinstveni neznanec klical v kratkem času, ki je potekel med prihodom ene in druge patrulje.«

»Ne morem si misliti, da bi bil ta človek pri zdravi pameti, gospod ravnatelj. Gotovo je kak blaznež, norec. In mnogo je slučajev, v katerih pokažejo blazneži pri svojih zločinih naravnost čudovito previdnost ob enem s čudovito predrznostjo.«

»Pismo, katerega smo preleteli, je bilo napisano od duševno popolnoma zdravega človeka. Blaznež kolie brez predhodnega premišljevanja in ne nanoveduše svojih zločinov kar cele dneve

vneprej. Ne, ljubi Davis, Jak je proketo zvit človek, ki razpolaga, kot ste to enkrat že sami omenili s številnimi pomagači in izvanrednimi sredstvi.«

Detektiv je pritrdjevalno pokimal.

»Seveda! In ta sredstva morajo biti posebne vrste. Imeti mora po mojem mnenju svoje skrivališče med kamenitimi ploščami pobležnega zidu, ker sicer bi se ne mogel kar tako spuščati po strmih bregu.«

»Jaz sem drugega mnenja. Tako skrivališče bi bili morali že davno najti. Ne, ne! Morilec deklet je skočil v vodo in se rešil s plavanjem.«

Davis se je naenkrat zamislil, potem pa je naglo dejal:

»Imam ga, gospod ravnatelj! Sedaj se spomnim na nekaj, kar me je že preje presenetilo. Stal sem čisto blizu ograje, ko se je spustil morilec v reko. Takoj nato sem slišal njegov smeh, kakor tudi zamolklo šumenje in piskanje, kot da šumi in vre voda. — Da, da, sedaj ga imam gospod ravnatelj! Skrivališče se nahaja pod gladino Themse. V to skrivališče ga spuste njegovi pomagači, potem pa se zopet zapre s kamenito ploščo. — Tako mora biti, ker kaj drugega je izključeno. Po vodi ne plava, ker sicer bi ga morale brezpozorno zadel kroglje stražnikov. Mi smo vodno gladino naravnost posejali z revolver-skimi strelji in sedaj mi pride celo na misel, da se mi je zdelo, kot da je nekaj krogelj zadelo na kako kovinsko ploščo. — Sedaj nam je dana možnost, da Jaka primemo. Še danes pustim preiskati pobležno zidovje pod vodo. Vsi londonski potapljači morajo v Themso!«

»Policijski ravnatelj je mirno noshal Davisa besede. Sedaj je skomignil z rameni in se ravnodušno zazrl skozi okno.

»Kar privedete tukaj le vse leno in prav, ljubi Davis, in jaz vas celo prosim, da takoj prične te z iskanjem, dasi ne pričakujem od njega nobenega uspeha.«

Davis je napravil razočaran obraz.

»Gospod ravnatelj, novejte mi vendar vaš načrt, ker težko že čakam, da ga slišim!«

»Samo notranjenje, takoj boste vse zvedeli. Predvsem vam bom prebral pismo, ki sem ga prejel včeraj. Pismo je sicer brez podpisov, toda ker so se navedbe tega pisca že enkrat potrdile, skoraj verjamem tem vrticam.«

Potegnil je iz žepa omenjeno pismo, kateremu se je že na zunaj poznalo, da ga je odposlala oseba iz nižjih slojev.

(Dalje prlj.)

MALI OGLASI

PRODAJA:

VARIJALNI APARAT komplet, 2 vso pripravo in prazna steklenica za kisik vse v dobrem stanu Alojz Korčič, Klepar Cerknica pri Račku, 881

HISO 2 VRTOM Ltd. ob glavni cesti, 20 minut od postaje Litija, zelo priprava za obrtnika. Stanovanje takoj na razpolago. Cena 23.000 dinarjev. Ponudbe le poslati na Franc Langer, Radeče pri Zidanem mostu, 878

SLUŽBE:

ISČEM SPRETENEGA DELAVCA s primerno šolsko nagrado, ki bi imel veselje do fabriciranja papirnih izdelkov. Biti mora voljaščine prost. — I. Bonac, sin, Copicova cesta 16, 884

DOBREGA SOIDNEGA (lahko ožen z malim družino) ZAGARJA, ki se razume tudi na električne stroje pri vodni napravi, se takoj sprejme. Vprašati pri Franc Kuralt, Kranj, 883

MANUFAKTURIST, poslovalca za Ljubljano, spreten detajlist, in zanesljiva blaginčarka za Maribor se takoj sprejmeta. Ponudbe na upravo lista pod »Poštenost«, 882

Za Miklavža!

POTNIKA, dobro vpeljana v galanterijski stroji snejne veletrovin. Ponudbe pod »Guma«, na anončno družbo Aloma Comp. i ljubljana, Kongresni trg 3, 1. nad, 876

GOSPODIČNA notrska uradnica želi prenesti službo, sprejme tudi mesto blaginčarke ali kal sličnega. Ponudbe prositi pod »Zanesljivost« na upravo lista, 868

PRODAJALKA prvovrstna moč, samostojna v prodaji ter zanesljiva v računstvu, se sprejme proti d-hri plači takoj ali pozneje. Predstaviti se le pri F. Čuden, Prešernova ul. 1. Istotam se sprejme tudi urarski valelec, 866

ČRNI PETER staroznana, vesela družabna igra za zimsko večero. 1 igra K 12.—

RAZNO: **PREMOG**, Cesta na gorensko železnico 6. — Ivana Treo, 877

GOSTILNO vzajem v našem klet v Sloveniji. Naslov: Fani Hartman, hotel »Park«, Slavonska, 875

SOBO isčem za dva gospoda, mehlovanje ali šen raje nemehlovanje. Cenene ponudbe pod »Cena« na pošto, 883

KDO BI POSODIL mladem podjetniku-obrtniku kron 30.000 za pol eta proti dohodu obrestim. Naslov v upravi lista, 865

MOJ ZVERINJAK

knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas K 20.—

MOJI LJUBCKI

živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32.—

MLADI SLIKAR

10 tiskanih predlog za pohvaljevanje z akvarel-barvami ali pastel-barvami K 12.—

ČRNI PETER

staroznana, vesela družabna igra za zimsko večero. 1 igra K 12.—

Zvezni knjigarni

v Ljubljani, Maršičev trg 8.

AUTO

Bencin. — Pneumatika. — Vsa popravila. — Mast. — In vožnje. — Le prvovrstno blago in delo po solid cenah nudi

Jugo-Auto d. o. o.

v Ljubljani.

875

865

Enkratna obliava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

SPEDICIJE:

Orient d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.

Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA:

Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELIER:

Kunc Franc, Ljubljana, Wallfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

SLAŠČICARNA:

Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO:

Jakov Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA:

Jakov Kmečič, Ljubljana, Gradšče

PAPIRNA TRGOVINA:

I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN:

Pezdirnik & Cie, Ljubljana — Zg. Šiška.

PRODAJA BUKOVIH DRV NA DEBELO IN DROBNO:

Družba Mirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

KNJIGARNA:

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Maršičev trg 8.

KAVARNE:

»Central«, Ljubljana, poleg ljubljene mosta, Štefan Mikolič.

JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:

Ivan Paklž, Ljubljana, Start trg 20

KAMNOLOM IN OPEKARNA:

Kleemanns ver. Fabrik, Oberfirchheim und Faurndau.

Produktivna zadruga pleskarjev sobo- in črkoslikarjev reg. z. 2 o. z. Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:

J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

DOBAVLJALEC KLOBAS:

Novak Tavladžić, Ljubljana, Moste 145, najcenejše in najhitreje klobase.

TRGOVINA BOMBAŽA: SUKANCA LTD.

Karl Prelog, Ljubljana, Start trg 12

KONFEKCIJE:

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg.

Večja množina:

Hrastovih hlodov od 30 cm debeline naprej, od 3 m daline naprej, zdrave, franko vagon na Dolenjskem K 1800.—;

hrastovih desk neobrezanih in obrezanih, popolnoma suhih 27, 30, 34, 40, 50, 60 mm in od 140 m dolžine dalje za ceno K 3000.— neobrezane, in K 4000.— obrezane, franko vagon Dolenjsko, na željo nota desk;

lipovih desk popolnoma suhih 27, 30, 34, 40, 50, 60 mm od 140 m dolžine K 3400.— franko vagon Dolenjska;

1000 lesenih škafov ca 20 hl češpi za kuhanje žganja;

1 bencinmotor z dinamo 65 Volt 195 KW, za razsvetlavo večje stavbe za ca 70 luči K 40.000.—;

vinskega kamna nekaj sto kg K 32.— 1 kg;

1 šivalni stroj Singer popolnoma nov, moderne sestave K 10.000.—

Ponudbe na upravo lista.

882

865

877

875

883

866

878

868

865

876

868

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

P. n. gospodinja, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljši šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh opremah material predvojni. cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu

lubljan, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezanju brezplačen!

Istotam igla, olje, vse potrebne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, srajce, kravate, ščetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene! Točna poštežba!

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporočajo tvrdke

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

3 enonadstropne hiše

so v mestu Brežice ob glavni cesti ležeče,

pripravne tudi za obrt ali trgovino takoj na

prodaj. — Istotam se prodaja

1 velika vinska klet in kašča.

Pojasnila daje oskrbnistvo graščine v Brežicah.

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

875

865

Maraskino Morpurgo.

Časica tega deli katnega likere je nepopisen užitek!

Priporočamo:

Cognac Dalmatia Medicinal

in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva dalmatinska odlikovana parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordić, Ljubljana, Brežnovova ulica 6.

875